

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Melyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
MEGEDŐS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Flacx-utca 47. és 48. szám.

A gyutamonopólium.

Debreczen, november 9.

Akinek meg kell magyarázni, hogy a krajcár is pénz, azok nem is fogják megérteni a veszedelmet, amelyet a gyufamonopólium jelent. Pezsgővel ebédező, vastag szivarral pihenő, kényelemben született urak nem is tudják a gyufa értékét. Vagy ingyen kapják a kávéházban, a vendéglőben, vagy pedig észre se veszik a háztartásuknak ezt a tételét.

Ellenben vannak milliók, akiknél már számot tesz az az egy krajcár is, amellyel az állam a monopólium révén a gyufát vásárló szegényeket meg akarja sarcolni. Földhöz ragadt hegyi lakók vannak, akik nemrégiben tértek át a kováról meg a taplóról az új idők találmányára, a gyujtósálra; vajjon az egy krajcár különbség miatt nem fognak újra az őstermészethez visszatérni? Mert az egy krajcár nagy összeg annál, akinek például ötven, vagy száz forint az esztendő keresete. A minap az osztrák pénzügyminiszter expozejában bejelentette a gyufamonopóliumot. Ott az államháztartás nagy deficitjével indokoják, amelynek föltárása néhány nap előtt rökönnyitette meg a reichsratot. Ha Ausztriában megcsinálják a gyufamonopóliumot, akkor szinte biztos, hogy nálunk is kedvet kapnak az utánczásra. A viszonyosság

ugyan nem követeli meg, csak az a szokás, hogy törvényeinket és minden egyéb újításainkat Ausztriától vesszük át. S ami Ausztriában az államháztartás deficitjének főoka: a katonai többkiadás, az kétségtelenül meg fogja éreztetni a hatását a magyar állam költségvetésén.

Apró, pici gyufák tüzen akarják megvenni, amit a füstöt és halált okádó ágyuk elnyelnek. A szegény embereket tapláló, melengető, világító tüzből azt, ami a nagyhatami hóbort biztosítására, megszerzésére szükséges. Két krajcárt kell fizetni a gyufaért, hogy a hadsereg vezetői önértéküket az új tengeri csata-szörnyeken hízalíhassák.

Adó alig lehet igazságatlanabb, kegyetlenebb ennél. A sómonopólium hasonlít ehhez, mert ez is az általános szükséglet cikkét drágítja meg az állam javára, de a gyufa ennél is nélkülözhetetlenebb szüksége a legszegényebb néposztálynak. Ha az állam a nélkülözhető, az ártalmas, a fényűzési cikkeket a maga kezébe veszi s azok révén zsákmányol — a dohány, a szeszmonopólium — még indokolható. Pipázni nem muszáj az embereknek és szesz ital jobb, ha nem isznak. De gyufa nélküli ma már a koldus se lehet meg. S ugyanakkor, amikor a létminimum törvénye bizonyos fizetésen alul az adótól megszabadítja az embereket, s megállapítja

pitja, hogy bizonyos jövedelemhatárig az állam egy fillért se követelhet a polgároktól, ugyanakkor a koldustól is elkéri az ő krajcárjainak egyrésztét, amelyet az állam boltjában vett gyufákért kell majd fizetnie.

Ha mindenben követjük Ausztriát, ebben az egyben maradjon magára. Szomorú fejlődése lehet az osztrák birodalomnak, hogy a balkán államoktól kell átvenni ezt a harácsof, ezt az embertelen adó-rendszert, a már meglévő és eléggé súlyos állami monopóliumok mellé; ide, közénk ne hozzák át.

Amikor Ausztria nemcsak tervben foglalkozik ezzel, de kész javaslatokba foglalta, — akkor bizonyára nem korai Magyarországon is az ellen szót emelni. A szegénység fokozása, a nyomorúság kizsákmányolása lenne a gyufamonopólium, amelyet egyéb nem menthet s nem igazolhat, mint az államnak végső és legkomolyabb pénzavara, az a vergődés, mely minden eszközkhöz kész nyulni. Nem hisszük, hogy Magyarország, amely esztendőnkön át biztos alapon álló, nyugodt háztartással dolgozott, most hasonló helyzetbe jutott és ilyen kegyetlen rablóhadjáratnak szükségét érezné. Mindenesetre kívánatos, hogy ezt előre megbélyegezzék Magyarországon, mielőtt a pénzügyi falánkság az osztrák példa követésére kapna vágyat.

Petőfi a szocialisták szemüvegén.*

Egy hegyes orru és még hegyesebb állu, gyer és szertemeredő haju férfi fej néz előre hajolva, néz merőben tálan a karikázó rezgő levegőbe, talán a lent nyüzsgő s alakatlan sötét tömegbe vesző emberekre. Ilyen címképpel jelent meg nem rég egy jókora füzet, mely Petőfi világnézetét akarja ismertetni és megmagyarázni. A címkép — úgy sejtem — Petőfit ábrázolja s a tekintet valószínűen az ő világnézetét példázná. De amely erőfeszítéssel, mondhatni erőszakolással hüvelyezhetők ki a címképből Petőfi arcvonásai és emberek alakjai, éppen oly nehéz a könyvnek minden logikai szerkezet nélküli 14 fejezetéből Petőfi egyéniségevel és költészetével megismerkedni s megnehezebb Petőfi világnézetéről határozott fogalmat alkotni.

A két szerző nagy feladatot tűzött ki maga elé, Petőfit nem általános emberi sajátosságokból, nem lélektani törvényekből megmagyarázni, nem a magyar költészet fejlődéséből származtatni, költői értékét nem művészeti elvek, a szerkezet, a stílus, a vers

* Kende Fereac és Gömöri Gyula. *Petőfi világnézeté.* Petőfi korának gazdasági átalakulása, eszméi és művészete. Budapest. Világosság könyvnyomda. 124 lp. Ára 2 kor.

szabályai szerint megállapítani, hanem az egyedül üdvözítő és mindenben csaihatatlan *történelmi materializmus*-al megfejteni azt az emberi és irói problemát, amelyet Petőfinak hívunk. Petőfi oly összetett jelenség, költészeté az emberi érzéseknek és gondolatoknak oly gazdag tárnáza, hogy szinte végtelen sok oldalról vizsgálat alá lehet togni s bármely szempontból kiindulva, becses tanulságokhoz juthatunk, de azt mondani, hogy Petőfi csupan a szocializmus szemüvegén látnát tisztán, hogy csakis a történelmi materializmus nézőpontjából érthető és értelmezhető meg hegyesen, ahhoz vakmerő elfogultság vagy együgyű korlátoltság szükséges.

Nem tudom, hogy e két tulajdonság közül melyiket hozta az egyik és melyiket a másik szerző, de az bizonyos, hogy könyvük e két hibának csodás keveréke. Vakmerőségük mindjárt munkájuk elején kitűnik; azzal a rafogással élnek, hogy Petőfi költészetéről és egyéniségeről egységes képet meg eddig senki sem adott, hogy a Petőfivel foglalkozók ellenmondásnak hagyták költészetét és rébusznak állítják elénk egyéniségét, hogy a feladat megoldását elűtötték effele elnevezésekkel: *forradalmak istene, feihők madara, futó csillag.* Gyulai és Metel, Beöthy és Riedl, vagy Petőfinek legújabb elemzője, Oláh Gábor sohasem jártak el ily könnyelműen és sohasem mondtak oly

balgaságokat. Viszont nem hitték, mint szerzőink, hogy Petőfi magyarázata Kolombus tojása, amely csak a történelmi materializmus asztalán áll meg. Éppen oly vakmerő az a ráfogás, hogy a hivatalos irodalomtörténet nem akarja Petőfiben észrevenni a nyugat hatását. E könyv szerzői ki akarják javítani az irodalomtörténet e hibáját és materialista lelkiismeretükre halgatva igen is kimutatják a külföldi irodalomnak Petőfivel való kapcsolatát s ezzel sok olyat megmagyaráznak, ami péciny sovíniszta szemem át érthetően (64—70.) S a nagyképu fogadkozás után mifele eredményre jutnak? Amiól külön értekezések szólnak már rég, amit filológiai tanulmányok egész sora megállapított, ami benne van minden jóraváló iskolai könyvben, sőt amit a jelesebb tanulóktól az erettségi vizsgálaton is meg szoktak követelni, azt bizonyítják be ők is, hogy Byron, Beranger és Heine hagytak több kevesebb nyomot Petőfi költészetén. Még inkább csodálkozhatunk elfogultságukon, amelyet mondhatni lépten-nyomon elarulnak, de mely legkiáltóbban két kijelentéséből hangzik hozzánk. Többször ismételik, hogy lélektani alapon lehetetlen Petőfi egységes aroképet megrajzolni, mert a kutató saját lelkén keresztül vizsgálja; ugyanezt hirdetik egy más helyen, ahol szemrehányást tesznek a hivatalos irodalomtörténetíróknak, hogy lelkükön keresztül akarják megérteni, tehát lerántják ma-

Vidoni Testvérek és Társa a szalámi gyártást megkezdték és vesznek a szalámi gyártáshoz alkalmas bármily mennyiségű sertés húst a napi árban.

A debreczeni vásárcsarnok.

Akadémikus viták a jogügyi bizottságban.

A központi vásárcsarnok ügye ma került a jog- és pénzügyi bizottság elé. Az ügy meglehetősen széles hullámokat vetett és különösen hosszas vitára adott alkalmat az a kérdés, hogy Debreczen városának van-e szüksége vásárcsarnokra. Egyesek, sőt maga a főmérnök is arra a különös álláspontra helyezkedtek, hogy *nincs*, legalább belátható időn belül *nincs*. Az ok: Debreczennek még nincs piaci kereskedelme.

Tartozunk annak megállapításával, hogy a nyolcvanezer lakosu Debreczenben és éppen Debreczenben felvetni azt a kérdést, hogy van-e szükség vásárcsarnokra, szinte érthetetlen. Ha nem is tekintenénk azt, hogy a közszükséglet minden valamire való városban megteremtette a vásárcsarnok intézményét, csak szét kell nézni a gyalázatos debreczeni nyílt piacokon és megkapjuk a föltett kérdésre a választ. Ami piszok, por és tisztatlanság a debreczeni utcákon a szél szárnyára kerül, bizonyos, hogy a debreczeni piacok áruira kerül. Ami rothadt és hamisított élelmiszert forgalomba lehet hozni, az a debreczeni piacokon forgalomban van (és megjegyezzük, minden szorgos ellenőrzés dacára.) Hát ha más szempontokat nem tekint az ember, nem elegendő okok ezek arra, hogy vásárcsarnokot állítsunk fel?

A vita, ami a piaci kereskedelem megteremtése és a vásárcsarnok közt levő összefüggés körül megindult tisztára akadémikus jellegű volt és a vásárcsarnok ellen semmi érvelést sem szolgáltatott. Mert míg egyrészt bizonyos, hogy Debreczennek igenis van jelentékeny piaci kereskedelme, másrészt naiv dolog az az állítás, hogy itt „előbb piaci kereskedelmet kell teremteni a helypénzszabályzat életbeléptetésével”. Hát kérem, sem helypénzszabályzat, sem semmiféle szabályzat nem teremt ott kereskedelmet, ahol a közönség szükséglete azt meg nem teremti. Statisztikai adatok nélkül állítjuk, hogy lehetetlen, miképpen a 80 ezer lakosu Debreczenben jelentékeny piaci kereskedelem nem volna. De persze, amíg központi vásárcsarnok nincs, addig ezt meglatni nem lehet. Mihelyt pedig meg lesz a vásárcsarnok, ez a kereskedelem egyszerre szemmel látható lesz.

A jogügyi bizottság üléséről szóló tudósítás itt következik:

Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnökölt. Jelen voltak Varga Elemér dr. tanácsnok, Magoss György dr., Kernhoffer József, ifj. Schwartz Vilmos, Aczél Géza, Roncsik Lajos főszámvevő, Csanak József, tasnádi Kardos László, Komáromy Antal, Poroszlay László, Freund Jenő dr., Bacsó Dezső dr., Szilágyi Imre, Kenézy Gyula dr.

Az ülés megnyitása után Aczél Géza főmérnök előterjesztette javaslatát a központi vásárcsarnok építésére vonatkozólag. A vásárcsarnok helyül ajánlja a Csapó- és Bádógos utcák közti telektömböt, a városi istálló és mezőrendőrség telkét, továbbá egy alkalmas telektömböt a Hatvan- és Miklósu utcák között. A főmérnök javasolja, hogy a tervek elkészítésével bízzák meg Petz Sámuel műegyetemi tanárt, aki a budapesti vásárcsarnokot tervezte. Előzőleg érintkezésbe bocsátkozott Petz tanárral, aki a legalkalmasabbnak a Csapó-Bádógos utcák közti nagy tömböt tartja, de elég alkalmas a második telek is. Hajlandó a két telektömbre a terveket tíz ezer koronáért elkészíteni. Az első terv készültvitele esetében a költségvetés 3 millió 600 ezer korona, a második 1 millió 400 ezer.

Kardos László azt igyekszik bizonyítani, hogy a vásárcsarnok felállítása esetén is fent kell tartani a szabad piacokat. Véleménye szerint nem sokat fog használni a városnak a vásárcsarnok. De eredménye az lesz, hogy megdrágítja a piacot, a vidéki termelőket elriasztják Debreczenből.

Aczél Géza osztja a Kardos felfogását. Ő sem tartja idején valónak még Debreczenben a vásárcsarnokot. Előbb rendszeres piaci kereskedelmet kell teremteni Debreczenben. De hiába mondják, hogy a város még nem érett meg a vásárcsarnokra, a közönség követeli a vásárcsarnokot, mert nincs a dologgal tisztában. Ma még a statisztikai adatokkal sincs tisztában a város, hogy milyen áru ből mennyit fognak elhelyezni a vásárcsarnokban. Szólok, hogy a közönséget felvilágosítsák, javasolja, készítsék el a terveket és ezekből a közönség át fogja látni, hogy oly nagy összegbe kerül, melynek amortizációja nem fog előkerülni.

Freund Jenő dr. szomorúan látja, hogy babár már 15-20 éve foglalkoznak a vásárcsarnok tervével, a város vezetősége gazdasági statisztikát még nem látott szükségesnek elkészíteni. Debreczen piaci kereskedelmét egyedül a vásárcsarnok útján lehet megteremteni. És ami egyik legfőbb szempont, közegészségi szempontból okvetlenül szükséges a vásárcsarnok. A debreczeni piac végtelemül szánalmas helyzetben van ma. Ha például Sámsonból ma egy termelő bejön Debreczenbe, a kofák szétkapkodják és vevő nem jut hozzá. Elfogadja, hogy a terveket elkészíttessék.

Zádor Lajos szükségesnek tartja a vásárcsarnokot. Debreczen nagy piaci drágaságának megszüntetését csak így lehet remélni. Piaci kereskedelem is csak így teremthető nálunk. Hozzá kell szoktatni a termelőket a központi vásárcsarnokhoz.

Aczél Géza: Véleménye szerint Debreczenben az első teendő, hogy életbeléptessék a helypénzszabályzatot. Ezzel meg lehet teremteni a piaci kereskedelmet. És csak ezután határozhatja el a város közönsége, hogy akar-e vásárcsarnokot, vagy sem. De ha a vásárcsarnokhoz már most is ragaszkodik a közönség az átmeneti időre, csak meg kell teremteni a piaci kereskedelmet, mert hisz, míg a vásárcsarnokot meg lehet nyitni, jó pár év telik bele.

Freund Jenő dr. szintén követeli a helypénzszabályzat megalkotását és életbeléptetését. De ettől függővé tenni a vásárcsarnokot nem lehet. Piaci díjszabásnak akkor lesz jogosultsága, ha vásárcsarnok lesz, mert hisz az árusítók a díjszabás ellenében azt az ellenértéket követelhetik, hogy fedett, biztos és tiszta helyet kaphassanak. Helytelen, hogy a vásárcsarnok felállításának előzményül a piaci kereskedelem létesítését állítják oda. A vásárcsarnok fog piaci kereskedelmet teremteni. Mert ha a debreczeni gazda- és termelő közönség meg fogja látni, hogy az idegen termelők milyen jó jövedelmi forráshoz jutottak a vásárcsarnokban, maga is jobban fel fogja foglalkozni a debreczeni piacnak való termelést.

Ezután a bizottság kimondja, hogy a vásárcsarnok felállítását sürgősen szükségesnek ismeri el és felhívja a tanácsot, hogy a vásárcsarnok helyét a különböző helyek kombinációjába vételével tekintettel a városi istálló telkére állapítsa meg és Petz Sámuel műegyetemi tanárral készíttesse el a terveket és költségvetést.

gukhoz. Kérem a szerzőktől, hogy ők talán a labukkal vagy testök más részével fércöznek hozzá Petőfihez, hogy annyira tiltakoznak a lélektani vizsgálódás ellen? S aztan mit gondolnak, nagyon felemelik-e Petőfit, midon a törtenelemi materializmus színvonala helyezi? De talán senki sem elfogultabbak, mint ahol azt állítják, hogy Petőfi eszméinek örököse az egyetlen történelmi osztály, a munkásosztály. Ez más szóval azt jelenti, hogy csak munkasembar, jobban mondva csupán a szocialdemokracia híve élvezeti és méltatná kéntőkép Petőfit. Lám mi, a polgári társadalom, a szűkebbü „burzsoázia” tagjai sokkal nagylelkűbbek vagyunk; mi mindamelllett is, hogy magunknak valljuk Petőfit a nemzet és osztály szempontjából egyaránt, szívesen megengedjük, hogy nemzetközi szocialisták válog gyönyörködjenek benne.

A vakmerőséget megbocsátanám, az elfogultságot menthetők tartanom, ha szerzőinkben alapos készültég, magasabb rendű ítélő képesség, szerkesztési és írni tudás egyesülne a feletti tulajdonságokkal. De mind e kellékek hiányoznak belőlük. Akik azt írják Petőfiről, hogy ha több pénzre tett szert, akkor utolsó krajácáig elmulatta pénzét barátaival, akik Petőfit 1843-ban Debreczenből Mezőberénybe küldték színészkedni, akik szerint Petőfi önzése közmondásos volt, a kik azt merik követelni, hogy Petőfi nek nép-

barát költeményei (1845-7) visszatetszést szültek a hazafiak között es mindenki megvetéssel nézte a Dózsa fatyut stb., azok nem ismerik jól Petőfi életét és nem képesek felfogni a korát.

A könyvnek a szerkezete is nagyon gyöngye. Petőfi megértéséhez — mondják — szükséges a gazdasági és társadalmi életnek az ismerete, az eszmék fejlődésének a története. Hejyes; ezt magunk is elfogadjuk. De evéget nem kell, hogy bekalandozzák két-három század történetét és bejárják Európa országait Angliától kezdve Olaszorszáig, meg kevésbe kell XIV. Lajos mondasát, „L'etat c'ess mai” ideznioek és legkevésbe 20-30 szocialista írot, köztük St.-Simon és Fourier mellett Szabó Ervint felsorolniok. S még meg sem elégszenek a 30 lapos elkalandozással, a könyv későbbi részében, ahol már Petőfi művészetének a fejtegetése volna soron, ismét előáliknak a gazdasági változások, a társadalmi átalakítások, az osztályharok emiegetésével. E fejtegetésekben hetet-havat összehordanak, különösen sok értelmetlenséget vagy legalább komolyságot akkor, midon művészetéről, kritikáról általában elmélikednek.

De konkrét esetekben is elhagyja őket józan ítélletök. Csokonairól azt állítják, hogy legszerencsésebb a nyelvújításban; Vörösmartyról megengedik, hogy korának kitűnősége, de a régi nemesi világot dicsőítette, a

jelent nem tudta megérteni, a jövőbe különösen nem látott; ezért, ha csinált is művészt, az bizonyára nem örökre szóló. (65. lp.)

Azonban korlátoltságukat, mondhatnám, együgyűségüket mi sem bizonyítja annyira, mint hogy az *Ebéd utánban* latják azon költemények hosszú sorának az elsőjét, amelyben Petőfi szidja, gunyolja a népszellemi és anyagi előrejutásának akadályozót, lustálkodót, a munkát megvető nemeset, mert szerintök az ilyen nemes mondja ezeket:

Oh kedves pamlagom
Beh áldott puha vagy! stb.

S aztán:

Kölyök, pipát, de...
Siess a nagyapád!...

—
Add errébb hát, ökörl!
Én nyuljak érte tán?

Azonban a könyvnek tulajdonképp megölő bűtje, hogy szerzői nem tudnak írni s hogy néha még a fogalmazás, a nyelvtani egyeztetés legelemibb követelményeivel is összeütköznek. Petőfi életét oly összevisszaságban beszélük el, az *apostol* tartalmát oly zavarosan adják vissza, hogy ember legyen, aki el tud igazodni akár az események sorrendjén ott, akár a gondolatok menetén itt. Sokhelyt a szavak értelmével nincsenek tisztában; Szilveszterrel, mikor az föltámadt

Kossuth és Andrássy a király előtt.

Sietnek Bécsben.

Kossuth a monarkiaról.

A mai napon, másodszer járult ő felsége elé *Wekerle* Sándor miniszterelnök s bár pozitív eredményt most s m jegyezhetünk föl, az uralkodó kilátásba helyezte, hogy legközelebb, nagyon rövid időn belül meghozza a döntést. Bizonyos az, hogy a makói beszámolóknak s általában a vasárnapi politikai eseményeknek nagyon is megérezhető a hatása Bécsben. Komolyabban foglalkoznak már végre-valahára a magyar politikai válság elintézésével.

Az audiencián ő felsége ama kívánságának adott kifejezést, hogy a végleges döntés előtt még kihallgatáson akarja fogadni *Kossuth* és *Andrássy* minisztereket. A miniszterelnök audienciájáról és a politikai eseményéről szóló tudósításunk a következő:

A király döntése.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután fél két óraker jelent meg a Hofburgban, ahol kihallgatáson fogadta a király. Az audencia közel háromnegyed óra hosszáig tartott. A kihallgatáson *Wekerle* újjól megtette a már a tegnapi audiencián megkezdett előterjesztéseit. Ő felségének válasza az volt, hogy a döntést már legközelebb meghozza. Majd ama kívánságának adott kifejezést ő felsége a miniszterelnök előtt, hogy mielőtt még a végső szót kimondaná, kihallgatáson akarja fogadni *Kossuth* és *Andrássy* minisztereket.

Ennek a kihallgatásnak pozitív idejét még sem közlik ugyan, de bizonyos, hogy hamarosan meg fog történni.

Eszmélnek Bécsben.

Bécs, november 9. *Wekerle* Sándor két napos bécsi tartózkodása alatt a ta-

önérzetében szembeszáll a rosszlelkű urfival és félelmes méltósággal embervoltát hangoztatja. azt mondják: *ellármázza mondokáját*. Nem lehetnek tisztában a szókkal és kifejezésekkel akkor sem, mikor ilyesmit írnak: *Petőfi művészi raffiniáival kezeli a tollat, vagy: ha kissé tovább pendítjük az ügyet, akkor stb.* (101. és 103. lp.)

De ez hagyján a tömérdek nyelvtani és mondattani botlásához képest.

Ezek után felesleges a műnek poitív tételeit cáfolni s legfőbb célzatát megdönteni. A célzat egyébként abban állana, hogy *Petőfi* a népből való származása, a nép-jogokért való küzdelme tette igazán nagy költővé és utólrhetetlen művészzé. Annyi erővel és joggal *Táncsics*nak is hasonló költőnek és művésznek kellene lenni.

Ismétlem: *Petőfi*nek szocialista szempontból való vizsgálatát és méltatását szívesen fogadhatja az irodalomtörténet. De aki erre az új s töretlen utra lép és kivált aki a Gyulaiak, Salamonok, Beöthyek tanítását el akarja vetni és helyébe *Petőfi*ről más felfogást akar ültetni, az erősebb fegyverekkel, egy *Marx* tudományával, egy *Lavalle* éles elméjével, egy *Jaures* ékesszólásával szálljon ki a sikra, mert különben még oly fáradságos igyekezet, még oly igaz jóakarattal is szánalom vagy nevetség lesz a sorsa, mint a mi két szerzőnké.

Kardos Albert.

nácskozásoknak egész légióját folytatta. Mielőtt a királyi audienciára ment, *Bienert* báró miniszterelnökkel tanácskozott sokáig. Azután a külügyminiszteriumba hajtatott, ahol *Aerenthal* gróffal folytatott megbeszéléseket, végül pedig *Burián* báróval tanácskozott.

Mindeme konferenciákat igen nagy fontosságuknak mondják s politikai körökben az a vélemény, hogy végre Bécsben is belátták a politikai-huzavonának kellemetlen következményeit s a tegnapi makói beszámoló arra intette őket, hogy jó lesz sietni, mert minden perc drága s nincs veszteni való idő. *Wekerle* Sándor négy óraker utazott el Bécsből s ma este Budapestre érkezett.

A kormány újabb megbízatása.

Bécsből táviratozzák: A *Neue Freue Presse* mai száma szenzációs cikket közöl. A bécsi lap, előkelő helyről szerzett értesítése alapján, azt írja, hogy a király minden valószínűség szerint újból, ideiglenesen ki fogja nevezni a *Wekerle*-kabinetet. Ez a kinevezés, a bécsi lap szerint valami ünnepélyes formában fog történni. A korona egy dekrétum felét fog a kabinethez intézni, amelyben arra kéri a miniszteriumot, hogy továbbra is megmaradjon — és vezessék az ország ügyeit.

Kossuth a monarkiaról.

Éxy előkelő francia lapnak az *L'Ecco de Paris*-nak munkatársa ma érdekes beszélgetést folytatott *Kossuth* Ferenczel, mint a függetlenségi párt vezérével.

— Mi okozta a helyzet kiélesedését Magyarország és Ausztria között? — kérdezte az újságíró.

— Mert Ausztria — válaszolt *Kossuth* — nem akarja elismerai, hogy Magyarország-nak több olyan jogai vannak, melyet alkotmánya biztosít neki s amelyhez Ausztriának beleszólása nem lehet.

— Az uralkodó részéről észlelhető-e közeledés? — kérdezte az újságíró.

— Őfelsége mindig ilyen kegyes volt Magyarországhoz, fejezte be a beszélgetést *Kossuth*, de most nem adta beleegyezését ama előterjesztésekhez, amelyeket Magyarországra tett.

A verekedő háziur.

Éjtéli botrány a lakónál.

A háziurak többnyire arról nevezetesek, hogy igen szigorú bácsik, akik évnegyeden kint, vagy a hónap elsején a legridegebb köntösben jelennek meg a házbéért küzdők előtt. A háziurak azonban, ugylátszik nem mind ilyenek s a nemesszivüektől eltekintve akadnak olyanok is, akik a vig kiruccanásokat nem vetik meg s illuminált állapotban jelennek meg éjjelente a lakók előtt és a házbébeszédnél sokkal kellemetlenebb „házuri akciót” fejtik ki.

Ujfalusi István debreceni háztulajdonos, ez év április havában éjfél tájban, nagy jókedvűen állított be házába. Egy kissé ittas állapotban volt s szóváltásba elegyedett a saját udvarán lakó *Ujvárosi* Sándornéval valami apróság miatt.

A háziur alaposan összeszidta lakóját s azonkívül becsmerlő kifejezésekkel illette. Ez azonban ugylátszik nem volt elég, mert a földre is tette bérlijét s annyira ütötte-verte, hogy a vér borította el *Ujvárosyné*-t. A megvert asszony a háziur elől a szobájába menekült s magára zárta az ajtót. *Ujfalusi* azonban itten is követte. Betörte az ajtót s a szobában mindaddig verte, amíg *Koppányi* postaaltszist sietett az asszony segítségére. *Ujvárosiné* az ütések következtében belső vérzést kapott s azonkívül más anyagi kára is volt.

A megvert báró följelentése folytán az ügyet ma tárgyalta a debreceni kir. törvénytörvényesek előtt *Tóth* Anrél bíró elnöklété alatt. A bíróság előtt *Ujfalusi* István azzal védekezett, hogy azon a napon részegsége folytán beszámíthatatlan állapotban volt. A bíróság súlyos testisértésért egy havi fogházra, ingó vagyon megrongálásáért száz korona pénzbüntetésre, magánlaksértésért és becsületsértésért pedig 10—10 korona pénzbüntetésre ítélte *Ujfalusi* Istvánt, aki az ítéletet megfölbbezte.

A polgármester a város-szépitésért.

Felépítik a Szikszay—Tábornoky házat.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottságának mai ülésén igen érdekes és föltötte méltánylandó javaslattal fordult *Kovács* József polgármester a bizottsághoz. A polgármester arra hívja fel a bizottság figyelmét, hogy a Debreczeni Első Takarékpénztár építendő háromemeletes palotája mellett levő *Tábornoky*- és *Szikszay*-házak az új palota mellett igen szegényesen fognak kinézni, amellet, hogy e két ház nem is hoz megfelelő jövedelmet a városnak. A polgármester ezért azt proponálta, hogy a telkeket adja el a város, vagy pedig építtessen a helyére egy szép palotát.

A bizottság a polgármester okos és szép javaslatát igen rokonszenvesen fogadta s a város-szépités szempontjából is nagy jelentőségű idea megvalósítására javaslatot fog tenni a közgyűlésnek.

Az ülés ide vonatkozó részéről itt következők a tudósítás:

Vargha Elemér dr. tanácsnok felolvassa *Kovács* József polgármester jelentését a város *Dobozy*—*Szikszay*-féle házastelkeinek értékesítésére, hasznosítására vonatkozólag. Ezt nemcsak város-fejlesztési szempontból javasolja, de főleg azért, mert az Első Takarékpénztár most hatalmas palotát épít s annak szomszédságában a *Dobozy*—*Szikszay* házak nagyon szegényesen néznének ki. A hasznosítást a polgármester úgy proponálja, hogy vagy adják el a telkeket, vagy pedig építsen rajta a város bérpalotát. Legelőszérűbbnek tartaná, ha a város vállalkozókat felhívna, hogy ajánlatokat, terveket adjanak be.

Szilágyi Imre örömmel fogadja a pro-pozíciót, de abba semmiképpen nem megy bele, hogy a telkeket elidegenítsék.

Zádor Lajos szintén örömmel látja a polgármester jelentését. Nagyon kíváncs a telkek felépítése.

Magoss György dr. szerint nem kell kimondani, hogy a telkeket elidegeníteni nem szabad, mert esetleg ezeknek a telkeknek az árából a *Csapó*-utcai részt rendezni lehet.

Bacsó Dezső dr.: Szerencsés gondolat a polgármestertől a telkek felépítésének ideája. Azonban nem szükséges éppen bérházat építeni, az építésnél számítani lehet esetleg arra, hogy a felépítendő palotában a városi takarékpénztár is elhelyezhető legyen vagy a pénzügyigazgatóság számára legyen alkalmas hely, esetleg más ilyen kombináció.

Kardos László felveti azt az ideát, hogy a város a telkeken a *Batthyányi* utcára utcát nyisson.

Aczél Géza: Erről ma szó sem lehet. A városnak utcanyitásra nincs pénze.

Freund Jenő dr. javasolja, mondja ki a bizottság, hogy a polgármester jelentését örömmel fogadja s felhívja a tanácsot, hogy konkrét javaslatot tegyen a hasznosításra vonatkozólag.

Aczél Géza javasolja, hirdessenek nyilvános felhívást.

A bizottság *Freund* Jenő javaslatát egyhangulag elfogadta.

Gyulai Pál meghalt.

(1826—1909.)

A magyar irodalom gyásza.

Ködös, zord novemberi délután a legkeményebb toll kihullott a legkeményebb magyar író kezéből. Gyulai Pál, délután egy óraker Budapestén meghalt. A ritkán beszélő ajak örökre elnémult. Az ő harmónikus, klasszikus életébe belékontárkodott a halál s a szigorú aggastyánnak, aki keveset adott az emberek szavára, most utóljára engedelmessé kellett egy legfelsőbb parancsnak és csöndesen elszállott lelke a dolgozó szobájából, az íróasztala mellől.

A dolgozó szobájából, mert az őz költő, másfél év óta idejének majdnem minden percét itt töltötte. Most, amikor a szomorú sorokat írjuk, alig vehetjük föl azt a nagy, pótolhatlan veszteséget, amely Gyulai Pál halálával a magyar irodalmat érte. Az, hogy Gyulai Pál meghalt annyira elveszi az első pillanatra erőnköt, hogy alig tudjuk rendszeres gondolatokba foglalni, hogy mi volt ez élő Gyulai Pál a magyar irodalomnak.

A hetvenhárom éves aggastyánnak alakjához fűződik a magyar irodalom több mint félszázados eseményének minden jelentős mozzanata. — Értizedekkel ezelőtt, a magyar irodalom titánja között már nagy volt Gyulai Pál, később pedig óriás lett ebből a kissé mogorva természetű szófukar kis emberből.

Hajdan lírájától lelkesedtek az emberek, később tanulmányaiából nevelődött egy egész magyar irógárda. Örök emlékül egy könyvtárba való kincset hagyott ránk, amiért csak most szabad igazán lelkesednünk, mert Gyulai Pál életében nem lehetett. Kevés ember dicsekedhetik azzal, hogy a nagy író teljes közélébe férközhettek. Félték tőle. Kemény szavától, de még inkább az elevenreható, borcoló kritikai tollától. Talán utóljára még arra várt, hogy ifjúkori nagy barátjának emlékét örökítse meg nekünk. Aztán mit is kereshetett ő már itten. Elvonult a szófukar, kis aggastyán, mi pedig könnyes szemekkel osztozkodunk az ő nagy örökségén.

Gyulai Pál halálhíre váratlanul érkezett. Másfél évvel ezelőtt olyan súlyos beteg volt, hogy már akkor félték a katasztrófa bekövetkezésétől. Az erős fizikum nagy író azonban jobban lett s azóta gyöngékedése dacára is egyre dolgozott. Szobájából azonban alig ment ki s kevés emberrel érintkezett. Gyulai Pál életrajzára vonatkozó adataink a következők:

Gyulai Pál költő és kritikus született Kolozsvárt 1826. január 25-én. Tanulását a kolozsvári református kollégiumban végezte, melybe nyolc éves korában lépett be. 14 éves korában elvesztette atyját, majd megismerkedett a magyar szépirodalom akkori organumaival, a kor újabb költőivel, kik közül Vörösmartyt tartja legmélyebb hatást; magánszorgalomból megtanult németül és franciául s fordította Goethét, Schillert, Heinét és olvasta Lamartinet és Moliéret, eredeti dolgozatokat készített s 1842-ben megjelent egy verse (a Hunyadi János c. epigramm) az Athenaeumban, a kor első

szépirodalmi lapjában. A következő évben újra föllépett ugyanitt, továbbá a Garay Regélőjében, Kövály László Beszélytárában és a Kolozsvári Társalkodóban is versekkel és kisebb dolgozatokkal, de legál'andóbban az Erdélyi Híradóba dolgozott. Ily módon még mint félig gyermek megismerkedett az erdélyi írókkal, Krivsával, Brassával és báró Kemény Zsigmonddal. 1843—1845. a jogot végezte s ezalatt egy előkelő erdélyi családról volt nevelő; tizenhét éves korára maga tartotta fenn magát.

Irodalomtörténeti fontosságú dolgozatai ez időből: Petőfi Sándor és lírai költészetünk (Uj Magyar Muzsa 1854); Az újabb epikusok és lírikusokról (Budapesti Hírlap 1855) s pár évvel később: A nemzeti színház és drámairodalmunk (Budapesti Szemle 1857).

1855. gróf Nádasdy Tamás mentorál külföldi utra ment. Egy évet Berlinben és Párisban töltötték, majd Münchenbe jöttek át; itt az ifjú gróf 1856. végén elhalt. Gy. szélesebb látókörrrel, irodalmi és művészeti tanulmányokkal gazdagodva tért haza; ismét dolgozott a Vasárnapi Újságba és a Budapesti Szemlebe (itt jelent meg többek közt a Jókai Dózsa Györgyről írt erős bírálata), ekkor írta: Egy régi udvarház utolsó gazdája és Glück—Szerencse ur c. híressé vált rajzait; a pesti ref. teológián pedig magyar irodalmi előadásokat tartott. 1858. nőül vevén Szendrey Mária, Petőfiné húgát, vele boldog családi tűzhelyt alapított és Kolozsvárra költözött a kollegium meghívására tanárnak. Az új életre kelt akadémia levelező tagjává választotta; székét itt Katona József és Bánk bánja c. értekezésével foglalta el.

Újabb pesti tartózkodás nyitja meg önálló kötetének és kiadványának sorozatát is. 1863-ban kiadta Petőfi vezéres műveit 3 kötetben bevezetéssel, majd Vörösmarty minden munkáit 1863—64., 12 kötetben (irodalmunkban a kritikai kiadások mintái.) s megírta Vörösmarty életrajzát (Pest 1866., jutányos kiad. 1869., 2. javított kiad. 1879., 3. javított kiad. 1890.), mely az elbeszélés és a jellemzés művészetére nézve irodalmunknak maig felül nem mult monografiája. Magában foglalja a század első fele irodalmi mozzalmainak bírálóit rajzát is. Az 1866-iki kolera elragadta hitvesét s e veszteség fájdalma s az apai gond számos szép költeményre ihlette. Ujra többé nem nősülve, a munkában keresett nyihületet.

Működésének sulypontja azóta itt, az akadémiában, a Kisfaludy társaságban és a saját folyóiratában (Budapesti Szemle) van. A Kisfaludy-társaság 1879. elnökevé választotta. E társaság évi közgyűlésein tartott elnöki megnyitói egy-egy fontosabb irodalmi kérdést vitatnak meg s élénken szokták foglalkoztatni a közvéleményt. Még nevezetesebbek azonban emlékbeszédei, melyeket az akadémiában és Kisfaludy-társaságban tartott (így 1872 Eötvös József báró, 1883. Arany János felett stb.) s melyek magvas jellemzőkkel tűnnek ki. Egy gyűjteményük: Emlékbeszédek 1879. jelent meg, újabb kiadás 1890. (Jeles írók iskolái tára; külön is Arany János, emlékbeszéd, Olcsó Könyvtár 1891). Egyéb önálló művei: Katona József és Bánk bánja (1883); Szilágyi és Hajmási (költői beszéd, Olcsó Könyvtár, 1883); Széchenyi István mint író, Olcsó Könyvtár (1892). Írói érdemei alapján 1883 az újjászervezett főrendiház tagjává nevezetett ki.

Gyulai meggyőződésénél fogva kritikai képviselője Petőfi és Arany nemzeti irányának, melynek esztetikai jogosultságát ő mutatta ki legteljesebben. Kritikai és szépirodalmi ereje egyesül irodalomtörténeti műveiben. Legkitűnőbb elboscéló költeménye az eddig negyedfél énekig vitt Romhányi c. verses regény.

Megbízható czimtar csakis a Debreczeni Független Újság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járátja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZERDA: *Buridán szamara*, vigjáték. Bemutató előadás. C) bérlet.
CSÜTÖRTÖK: *Buridán szamara*, vigjáték. A) bérlet.
PÉNTEK: *Buridán szamara*, operett. B) bérlet.
SZOMBAT: *Nagymama*, operett. C) bérlet.
VASÁRNAP: *Délután Kedélyes paraszt*, operett. Este Iglói diákok, daljáték. Bemutató előadás. Kis bérlet.

Heinemann dalestélye.

A debreczeni Zenekedvelők Köre a világhírű porosz dalénekes szereplése alkalmából merész, de a művészet szempontjából dicsérendő újításra határozta el magát.

Bár a mi közönségünk több szereplő művészetének élvezéséhez van szokva mégis az est művészi sajátosságának kidomborítása miatt a világvárosok mintájára önálló dalestélyt rendez.

Azt a megnemesült hangulatot, melyet a dalköltészet gyöngyeinek leghivatottabb előadója élér, azt az extasiát, melyet például a „Rémkirály“, a „Két gránátos“ drámai festsével a közönségből kivált, egy más szereplő más irányu művészete csak tompítaná.

A debreczeni közönségben már megvan az intellectuális garancia, hogy ezt a művészi eseményt méltányolni tudja és az igazi művészet élvezhetőségért halás is leend.

A dalének szívhez szóló hangjait mindenki megéri, mindenki élvezi, ennek tulajdonítható, hogy az érdeklődés általános. Hegedűs és Sándor üzletében a jegyek 4 és 5 koronáért kaphatók. Állóhely 2 korona.

Hanka. A szintársulat legközelebbi újdonsága Zapolska Gabriella lenyelő írónének szatirikus erkölcsrajza, Hanka lesz, melynek előadását a legnagyobb gonddal készíti elő a színház. A darab témája egyszerű milióból van merítve és kitűnő megfigyelései is alakkal előreláthatólag nálunk is megérdemelt nagy sikerre juttatják a darabot. A Hanka címszerepét Gazdy Aranka adja.

Iglói diákok. Nagy ambícióval készül az operett személyzet e legújabb újdonságra, melynek bemutatóját érdekesebb teszi az, hogy a szerző, Farkas Imre, a kiváló poéta jelen lesz darabja premierjén. A főszerepeket az Iglói diákokban Horváth K., Torma, Kigeti, Kardos Nádor, Kemény és Árkosi adják, míg a darab egyetlen női szerepét Szilassi Etel adja. Az Iglói diákoknak vasárnap lesz a bemutatója.

A Zenekedvelők Társaságának hangversenyel. A debreczeni Zenekedvelők Társasága a következőket ajánlja tagjainak figyelmébe. A pénteki (nov. 12.) választmányi gyűlés egyetlen tárgya a tagok helyének sorshuzás utján való megállapítása lesz. Ezen méltányos és feltétlenül igazságos eljárás szerint a mult évben is mindenki megelőzésére intézte a választmány e kényes és igazán nehéz kérdést Tájékoztató ismét közöljük tagjainkkal, hogy azok, kik egymást mellett óhajtják helyeiket, egy lapra iratnak fel. Kérjük tehát, hogy ilyen irányu kívánságaikat sziveskedjenek a ütörtök (nov. 11.) estig Csáthy Ferenc könyvkereskedő úrral közölni. Ugyancsak Csáthy úrnál jelentsék tagjaink azt is, hogy pályóit óhajtanak-e. Eddig megállapított hangversenyeink sorrendje a következő: nov. 19. Hajdu Marcelné, Szendy Árpádné, Mooshammer Román, Reininger Ottó. Dec. 3. Thomson Caesar hegedűművész, Kaufmann Francilló Hedvig bécsi kir. operaházi énekművésznő. Jan. 15. Culp Julia, Orosz trio. Febr. 16. Demuth Lipót énekművész, Schwartz Irén. Több művészeink a Nanem Juon és filharmonikus zenekar (64-en).

Az Uranus mai új szenzációs műsora. 1. Transkaukázusi Georgia. (Színes természeti felvétel.) 2. Régi történet. (Színes felvétel.) 4. vétel.) 5. csatorna szórakozó mobilon (60 napig) A szabadság Haverdát ország kő tartó bünt fővárosi jegyek sor első kezdete: kor, folyó napokon az előadás órárt tart

házi felvé
hózat.) 4.
vétel.) 5.
csatorna
szórakozó
mobilon (60
napig) A
A szabads
Haverdát
ország kő
tartó bünt
fővárosi
jegyek sor
első kezdete:
kor, folyó
napokon az
előadás
órárt tart

Naptárt,
Debreczen
tárát és
kap ml

Az

János

A d

A
szabadk
ómenne
lában, s
tulajdon
lentékte
rem pla
ten bez
esküdte
tárgyal

E
mai tá
mondta
ról, Já
tatlan
pedig
kaland
találtá

A
vetkez

M
tek be
konsta
négyes
van s
lepték
okból
volna,
ták m

I
Rónay
elmon
vált a
Budap
jának
vegye

léd, v
A

elő e

elméj
hajló
Hajó
mith

házi felvétel) 3 Hol a Sajó kutyám? (Bohózat.) 4. Raffael festménye. (Művész felvétel.) 5. Bleriot átrepülése a La Manche csatorna fölött. (Helyszíni felvétel.) 6. A szórakozott tudós. (Bohózat.) 7. Hajsza automobilon életre, halálra. (Szenzációs ujdonság.) (600 mt. hosszú) 8. Még csak pár napig! A Szép Laffayett vendég fellépte. 9. A szabadkai dráma. (Szenzációs aktualitás.) Haverda Mária, Jánossy és Vojtha. Az egész ország közvéleményét hónapok óta izgalomba tartó bűnpör eredeti története, a legelkelőbb fővárosi színművészek előadásában. Tisztelet jegyek vasár- és ünnepnap, valamint a műsor első napján nem érvényesek! Előadás kezdete: Hétköznap délután pontban 5 órakor, folytonos bemenettel. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 tól óránként. Hétköznap az előadások egy és fél órát, vasárnap 1 órát tartanak. Helvák mint rendezésen.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi rész Debreczen és Hajdúvármegye teljes címlátárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

Az orvosszakértők a vádlottakról.

Jánossi korlátolt, Mariska hisztérikus

A délelőtti tárgyalás elmaradt.

A közel egy hét óta folyó szenzációs szabadkai bűnpör ma reggel egy rossz ómennel kezdődött s akik hisznek a kabalában, azok föltétlenül jelentőséget fognak tulajdonítani annak a végtére is nagyon jelentéktelen dolognak, hogy a tárgyalási terem plafondja ma reggel egy jókora területen bezuhant s kötőrmelékekkel lepte el az esküdtek helyeit olyannyira, hogy a délelőtti tárgyalást meg sem tarthatták.

Egyébként szenzációsan pikáns volt a mai tárgyalás. A törvényszéki orvosszakértők mondták el véleményeiket a három vádlottáról, Jánossyt korlátolt, de nem beszámíthatatlan embernek tartották, Haverda Mariskát pedig hisztériás asszonynak, akinek szerelmi kalandjaihoz az összefüggést az átöröklésben találták.

A tárgyalásról szóló tudósításunk a következő:

A bedőlő mennyezet.

Ma reggel, amikor a bíróságot az esküdtek beléptek a tárgyaló terembe, meglepetve konstatálták, hogy a terem mennyezetén, egy négyszögletes területen hatalmas nyílás van s hogy a tégladarabok, kötőrmelékek elrejtették az esküdtek padjait. A fal ismeretlen okból dőlt be, tehát az okot nem is kutatták volna, de a délelőtti tárgyalást nem tarthatták meg.

A volt házi asszony.

Haverda Mária volt lakásadónője: Rónay Józsefné volt az utolsó tanu. Rónayné elmondja, hogy amikor Haverda Mária elvált az urától s megleh tős nyomorban élt Budapesten, levelet irt Haverda Mária anyjának s könyörgött neki, hogy cselédnek vegye vissza.

— Nem kell nekem olyan puccos cseléd, válaszolt vissza az anyja.

Az orvosszakértők véleménye.

A törvényszéki orvos szakértők adták elő ezután véleményeiket a vádlottakról. Bartha dr. Jánossyt korlátolt, gyöngye elméjű embernek tartja. Vály dr. betegségre hajló korlátolt embernek mondja Jánossyt. Hajós dr. szintén korlátolt, de nem beszámíthatatlan embernek mondja Jánossyt.

Az átöröklés.

Délután három órakor az orvosszak-

értők Haverda Mária-ról mondják el véleményüket.

Bartha dr.: Az a meggyőződése, hogy Haverda Mária erősen korlátolt, szerelmi viszonyai pedig oda vezethetők vissza, hogy a nemi élet terén átöröklés útján terhelte.

— Az elmebeli állapota zavaros? — kérdezte az elnök.

Bartha dr.: Nem. Erős hisztériás tünetek jelentkeznek rajta.

Balogh bír.: Honnan tudja orvos ur, hogy a vádlott átöröklés folytán terhelte?

Bartha dr.: Csak a körülményekből állapítom meg, mert nem voltam ottan. (Derültség.)

Balogh bír.: Szerelmi viszonyai exotikus bajlamra vagy női ösztönre vezethetők vissza?

Lengyel Zoltán dr.: Ilyen kérdést csak a tanács tehet.

Balogh: Engem ne leckéztessen.

Lengyel: Még ilyen kifejezéseket sem hallottam bírő szájából. (Kivonult a terem.)

Végül az ellenőrző orvosszakértő konstatálja, hogy Haverda Mária-nak szabad akarata korlátozva volt. Vojtháról való véleményét mellőzi a bíróság.

Az ügyész kérdései.

Ezután az ügyész föltette három főkérdését a vádlottakra vonatkozólag az esküdteknek.

Jánossyt illető kérdés ez volt:

1. Bűnös-e abban, hogy Haverda Boldizsárnét előre megfontolt szándékkal, a következőképpen való gondolkodással ölte-e meg?

Haverda Mária-t és Vojthát illető kérdések ezek voltak:

— Hogy az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban, mint bűnségeitek bűnösök-e. Igen, vagy nem?

Holnap a perbeszédre kerül a sor.

Megbízható címlátár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja előfizetőnknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

HIREK

— **Csokonai születése napja.** Közeledik november 17-ike. Csokonai Vitéz Mihály születése napja és a Csokonai-kör, mint mindig, az idén is nagyban készül az évforduló kegyeletos megünneplésére. Ünnepi felolvasó ülést tart a napon a kör, amelyre legjobb erőt vonultatja fel. Az elnöki megnyitó beszédet, amely egyúttal a kör munkaprogramját szokta magában foglalni, ez alkalommal dr. Tüdös János elnök fogja mondani, míg a másik alelnök, Komlóssy Artur a Csokonai-kultuszról tart felolvasást. Költeményekkel Jánosi Zoltán és Szávay Gyula fojzák a közönséget gyönyörködtetni. Kardos Albert pedig Csokonairól szóló-irodalomtörténeti tanulmányt mutat be. A hagyományos zene- és ének számok sem fognak hiányozni, úgy, hogy ez az évad-megnyitó felolvasó ülés bizonyára méltó kezdete lesz a téli felolvasások érdekes sorzatának.

— **A Bika hasznosítása.** A Bika-szálloda hasznosítására vonatkozólag a jogügyi bizottság mai ülésén javaslatot terjesztett elő Aczél Géza. A Bika szállodai részét két emeletre felépíteni, a Vecsey-telek felé a szálloda kiépítést folytatni. A hátsó udvarok egy részén városi fürdőt építeni. A felépítés költségei 1 millió 978 ezer koronát tennének ki, a telkek értéke 1 millió 26 ezer korona, szóval az új Bika szálloda értéke 3 millió koronát fog kitenni. Ennek az összegnek az öt százalékát véve és a mellékes költségeket (fentartás, adó) hozzászámítva, 200 ezer koronára tehető az a jövedelem, amelyet évente a felépítendő Bika szállodának hoznia kell. A főmérnök javasolja, bizzam meg a bizottság a tanácsot, hogy vázlatpályázatot hirdessen a Bika átalakítására és a költségekre 15 ezer koronát irányozzon elő.

Zádor Lajos javasolja, bizzák meg a tanácsot az ügy előkészítésével. Freund Jenő dr. a főmérnök pénzügyi számításait levágóban lógónak mondja. A szálloda fejlesztését helyesli, de a fürdő eszméjét a leghatározottabban ellenzi. Amíg nem biztosítják, hogy az új Bika-szálloda meg fogja hozni a maga hasznát, a javaslatot nem fogadja el. A bizottság elhatározta, hogy a Bika-szálloda felépítését szükségessé tartja s javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy bizzam meg a tanácsot a Bika értékesítésének, vagy fejlesztésének előkészítésével.

— **A kereskedelmi- és iparkamara közgyűlése.** A debreceni kereskedelmi- és iparkamara november hó 18-án tartja rendes közgyűlést s az elnökség most küldte szét annak valóban gazdag tárgysorozatát. A tárgysorozatból kiemeljük az elnöki előterjesztések sorából a turini nemzetközi kiállítás, a Londonban tervezett magyar kereskedelmi internátus a kerület inséges vidékeinek ipari munkával való gyámolítása ügyében felvett pontokat. A titkári jelentések közül a titkár és segédtitkárok külföldi utazásairól szóló jelentéseket. Az önálló tárgyak közül a kamarák mellett szervezendő választott bíróságok, a hosszú lejáratu ipari hitel, a külkereskedelmi szerződéseket előkészítő központi szervezet, a számos vasuti, szakoktatási, társkamara, törvényhatósági és jogvédelmi ügyeket. A közgyűlést előkészítő szakosztályi ülések a hét folyamán is folynak, szerdán délután 5 órakor az ipari szakosztály tart ülést.

— A török küldöttség öfelségénél.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Ófelsége ma délután fél két órakor külön kihallgatáson fogadja a török tanulmányi társaság képviselőit. Riza Tefik bey engedelmet kért, honfitársai nevében alázatteljes halás köszönetét fejezte ki azért a szívélyes és meleg fogadtatásért, amelyben a kiránduló társaság Ausztria Magyarországra részesült. A felség barátságos szavakban adott kifejezést csodálkozásának ama kitartás felett, amelylyel a kiránduló társaság tagjai a megerőltető utazás nehézségeit elviselik.

— **A pénzügyi országos nyugdíj-egyesület.** Vasárnap tartotta meg a fővárosban alakuló közgyűlést a magyar pénzügyi országos nyugdíj-egyesület. E nök Lukács László volt pénzügyminiszter lett. Az igazgatóság tagjaiul többek között Tüdös János dr. országgyűlési képviselőt, a Debreczeni Első Takarékpénztár jogtanácsosát és Czira Endrét, a debreceni Forgalmi-bank cégvezetőjét is megválasztották. A nyugdíj-egyesületbe eddig 106 pénzügyi lépett be.

— **A téglási gyilkos az ügyészségen.** Téglás község lakosságát meg mind igazgatóságban tartja az a vérlázító gyilkosság, amely vasárnap este történt s amelynek Hevesi István nevű legény esett áldozatul. A tettest Por Gábor nevű legényt tegnap este szállította be a téglási csendőrség a debreceni kir. ügyészséghez. A gyilkos kihallgatását ma délelőtt kezdte meg dr. Kovács P ter vizsgálóbíró-segéd. Por Gábor csak azt hangoztatja, hogy Hevesi István támatta meg először s így önvédelemből követte el a gyilkosságot.

— **Tolvaj legények.** Wohl Adolf hadházi gazdá kodó fejjelentést tett a csendőrségnek, hogy 16 szál deszkáját 38 korona 40 fillér értékben ellopták. A nyomozás megállapította, hogy a lopást Doha János, Bulátkó Sándor és Pap Gáborné dohány keretsek követték el, kik ellen megindították az eljárást.

— **Százötvenmillió alapítvány.** Newyorkból táviratozzák, hogy Kennedy bankár, aki nemrégiben hunyt el, hatvanmillió hattyatékának felét, harmincmillió dollárt, tehát százötvenmillió koronát templomok építésére és jótékonycélokra hagyta.

— **Kifosztott vonat.** Párisból jelentik, hogy tegnap két rabló kifosztotta a Comoulestől Gardemebe vezető vicinális vasut egyik vonatát. A fegyveres rablók Censies állomáson szálltak a vonatra és azonnal a podgyászkoosiba lopództak, ahol megtámadták az ott foglalatokodó vonatvezetőt. A

vonatvezető védekezett, de az egyik rabló több késszurással megsebesítette. A másik ezalatt a vágányokra dobta a csomagokat. A megsebesült vonatvezető kíváncsorgott a kocsiból és Brignolles állomásig a kocsi ütközésén huzódott meg. Valószínű, hogy a vakmerő rablók is Brignolles előtt ugrottak le a kocsiról és nyomtalanul eltűntek. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a rablók után.

— **A nap halottai.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalnál a mai nap folyamán a következő halálesetek jelentettek be: Albert György ref. 76 éves, Leventesik Lajos róm. kath. 2 éves, Demokos Sándor ref. 2 hónapos, Papp Gyuláné ref. 34 éves, özv. Spos Péterné ref. 41 éves, Molnár Erzsébet róm. kath. 8 éves.

— **Kegyetlen bosszu.** Vasárnap reggel Hajdu Györgyné 42 éves dorogi urasági cseléd, néhány zsák gabonát vitt szekéren a közeli gözmalomba őrlés végett. A szekéren rajta kívül az édes anyja és a kocsi Orosz József ült feleségével. A zsákokat Orosz József tette fel a szekérré, de olyan ügyetlenül, hogy amire a malomhoz értek, néhány zsák jelentékenyen megsérült. E miatt szemrehányást tett neki Hajdu Györgyné s az így keletkezett civódásán Orosz megfenyegette. Őrlés után hazamenet be is váltotta fenyegetését, mert a szekeret neki hajtotta az árokba, előbb azonban feleségével együtt kiugrott a lovak mellé. A szekér az árokba fordult; maga alá temetve a zsákokkal együtt Hajdunét öreg édesanyjával. A szerencsétlenség megtörténte után Orosz a feleségével elment a helyszínéről s magára hagyta Hajduné at. — Jajveszékeltükre eljött emberek nyújtották nekik az első segítséget. Mind a két sebesült állapotuk rendkívül súlyos.

— **Végeladás egy főtéri nagy czipő üzletben.** Glück Ede Piac utcai czipő üzletében végeadás van. Az összes raktáron levő férfi, női és gyermekczipők rendkívül olcsón lesznek kiáruva. Kossuth-utca sarkán.

— **Tolvaj a padláson.** Ma hajnalban úgy 4 óra fele Halasz István Késes-utca 83. szám alatti lakos arra ébredt, hogy valaki járkál a padlásán. Kiment az utcára és behívta az ott posztoló rendőrt. Ennek segítségével elfogták a tolvajt Kostya György csavargó személyében, aki már éppen távozni akart az összeszedett — körülbelül 40 kor. értékű — ruhaneművel.

Royal-orfeum. Fokozódott érdeklődés kíséri Debreczen legújabb mulató helyét, mely estéről-estére a legelőkelőbb közönséggel telik meg. A sok újítás és kacagás, a telt házak legjobban igazolják az orfeumtársaság kitűnő szervezését és állandó életképességét. Az igazgatóság a legnagyobb figyelemmel van a műsorra, melyet két-két naponta változtat. Legújában kis bohózatok kerülnek színre a Hölle bécsi és a Bonboniere budapesti cabaré műsorából. Ma este „Julcsa úgy van” című pikáns bohózat kerül színre, melyben az orfeum-társaság összes elsőrendű szereplői résztvesznek. — Minden három nap új darab kerül színre és változó attrakciók.

— **Felhívjuk** a t. olvasó közönség figyelmét Nagy Andás jóhírű és szolid cég lapunk mai számában megjelelt hirdetésére!

— **Oriási választék** van téli férfi, fiú és gyermekruhákban a kistemplom melletti saroküzletben Grünfeld Adolf és Társánál

— **Végeladás van** Glück Ede czipő és kalap üzletében, a Kistemplommal szemben.

— **Elit divatlap** ősi száma 700 képpel 2 Kor. Antalfy Józsefnél.

— **Zsebkések, ollók, borotvák, borotváló keszülékek és kefék,** valódi solingeni és angol aczéltól legolcsóbban Mentze Henrik áruházában Kossuth-utca 4. szám.

— **Igyekezzon mindenki** nagyon olcsón czipőt és kalapot vásárolni Glück Ede-nél, Piac-utczán, mert ott most végeladás van.

— **Kugler Gerbeaud** cukorkák főraktára Kontsek Gézánál.

— **Ma a „Magyar Király”** kávéházban a fővárosi Elite kávéház női zenekara hangversenyezik. Tisztelettel Eröss Jakab.

— **Kiadó lakás a Piac utcán.** Kétszoba, konyha, élékamrából álló lakás irodának vagy gyermektelen házaspárnak alkalmas, November 1-re kiadó. Cím a kiadóban.

— **Tisztességes, megbízható takarítónő,** fiatal, gyermektelen házaspárhoz, azonnali belépésre kerestetik. — Cím a kiadóban.

FŐVÁROSI BAZÁR

Debrecen, Simonffy-utca 1. sz. Bérpalota.

Tolnai Dániel

Debreczen, Piac-u. 49.

Legnagyobb czipőraktár.

Czipők

minden időnyre legjobb minőségben. ::

FALK ÁRMIN és TÁRSA

kefegyár fióküzlete (Széchenyi-u. 1.)

Ájánlja duzan felszerelt raktárát: **Háztartási-, toilette-, ipari- és gazdasági kefékben, mindennemű fodrászati cikkek- és illatszerekben, valamint**

==== kitűnő minőségű ==== **lakkfestékekben és szobapadió-lakkokban!**

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma szerdán, november hó 10-én, C) bérlet 12. szám. Itt először!

Buridán számar.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Fler és Csillavet. Fordította Molnár Ferenc

Személyek:

De Versannes Lucien — Lugosi Béla.
Boullins Georges — Zilahy Gyula
Morange — — — Kemény La. os.
Adol. he — — — Mártonfi Róbert.
Giraud — — — Győre Alajos.
Pinczérfi — — — Nádor Zsiga.
Micheline — — — Báthori Mária.
Vivette — — — Hahnel Aranka.
Chantal Fernando — Gazdi Aranka.
De Versannes Odette — Huzella Irén.

Holnap csütörtökön

Buridán számar.

Vigjáték.

Megbízható ozimtar csakis a Debreceni Független Ujság Képes Naptárában van. ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909. nov. 9.

Készlet	1910. októberi	1910. májusi	1910. áprilisi	1909. októberi	1910. áprilisi	1901. októberi	1910. májusi	1910. júliusi	1909. szeptemberi
Készlet csendes.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1910. októberi buza	—	—	—	—	—	—	—	—	—
májusi buza	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1910. áprilisi buza	—	—	14.05	—	14.06	—	—	—	—
májusi rozs	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1909. októberi rozs	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1910. áprilisi rozs	—	—	—	—	10.23	—	10.24	—	—
1901. októberi zab	—	—	—	—	—	—	—	—	—
májusi zab	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1910. áprilisi zab	—	—	—	—	7.61	—	7.62	—	—
1910. júliusi tengeri	—	—	—	—	—	—	—	—	—
májusi tengeri	—	—	—	—	—	—	—	6.79	6.80
1909. szeptemberi zab	—	—	—	—	—	—	—	—	—
augusztusi tengeri	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Nyiltér.

Lázás betegségeknel,

minők: influenza, pneumónia, stb., s. „Kufeko” egész-séges táplálószert, hatásos tényezője a lázellenes diétának, mivel könnyen emészthető, erőt adó táplálék és ásványtartalmával az étvágyat is előmozdítja.

A debreceni izr. szent egylet (Chevra Kadisa) előjárósága mély fájdalommal jelenti, hogy az egylet érdekes tagja

Steiner Bernát ur

életének 77-ik évében, 1909. évi november hó 8-án jobblétre szenderült.

Megboldogult hült tetemei 1909. évi november hó 10-én délelőtt 10 órakor fognak a Péterfia-utca 32. sz. gyászházból az izr. temetőbe örök nyugalomra kísértetni, mely kísérethez való csatlakozásra az egyleti tagok tisztelettel felkérnek.

Debrecen, 1909. nov. hó 9-én,
Az izr. szent-egylet előjárósága.

Hajduböszörményben

fűszer és vegyeskereskedés,

régi üzlet és biztos megélhetés, jókarban levő házzal, (kényelmes lakás, nagy udvar) ára és berendezéssel. de anélkül is más vállalat miatt jutányosan

ELADÓ.

Bővebbet Ifj. Reich Hermann kereskedőnél Hajduböszörményben, Fehértől-utczán.

Alsó tricót ingek

lábravalók, ujjasok, téli kendők, himalaja haraszt és plüsch és minőségekben

Férfi ruha szövetek,

magyar- és angol gyártmány, hozzávaló belésárak.

Harisnyák, keztük

nők. férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban

legolcsóbb szabott árban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- vászon- és szőnyeg raktára
DEBRECZEN, Rózsa-utca 1.

Alapítottat 1842-ik évben.

30 éve fennálló

vendéglő

saját házban

eladó,

esetleg bérbeadó a házzal együtt vagy anélkül, kedvező fizetési feltételek mellett. Ertekezhetni: Hajduböszörményben Löwinger Mór-nál.

AG
Azonnali
Kor és ne
INST
R

SZ
jute
velo
ságb
tör

lego
A
szö

Sza
divat,
DEBRE

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

⊕⊕⊕⊕

ÁGYNEDVESSÉGEK.

Azonnal gyógyulás „(Ébredj)“ által, törv. védve Kor és nem tudatása mellett felvilágosítás ingyen
INSTITUT AESCULAP No. 473.
 REGENSBURG, Bajorország.

SZŐNYEGEK

juttespárga, hollandi, kídüermüster tapestry, velour, futó és salon szőnyegek minden nagyságban, torontáli szőnyegek, dívánterítők, burtorszövetek és croppek, viaszkos vászon
legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők
 szövet és csipke függönyök, stórok

Szabó Lajos Fiai

dívat, vászon és szőnyeg raktára,
DEBRECZEN, Rózsa utca 1. szám.
 Alapította 1842. évben.

URAK! kik pénzt akarnak megtakarítani,
 ne szerezzék be máshol **ŐSZI** vagy **TÉLI**
 ruházati szükségletüket, mint

Kincs Arthur és Társa cégnél

DEBRECZEN, Piacz-utca 58. szám, Ipar és Kereskedelmi Bank palotája,
 a hol óriási választék an kaphatók

Őszi és téli ujdonságok férfi, fiu és gyermekruhákban.

Óriási raktár **Utazó és Városi bundákban**, valamint rövid szörme bélésű kabátok, valódi dán és svéd Bőr kabátok.

Szolid kiszolgálás. **Bámulatos olcsó árak.**

HOL lehet teljes bizalommal helyben készült legjobb minőségű

női és **keztüyüket**
 férfi

kapni?

Nem a raktárakban, hanem **Nagy András**

legrégibb és legnagyobb keztü és orvossebészeti kötszer gyárában **DEBRECZEN, Elstemplom-bazár.**

Glace férfi és női keztüük . . . . . K 2.- Kutyabőr férfi, (valódi Nappa) . . . . . K 3-20
 Glace férfi és női keztüük finom . . . . . 2.80 Kecskébőr, dupla varrott női keztüük . . . . . K 3-60

Nagy választék: stb. stb. **Olcsó árak:**

SZERENCSENAPTÁR 1910. ÉVRE

Ezen szerencsenaptár számait árva gyermekek húzták. Gyorsan válasszon, vegye meg a születése- vagy nevenapja mellett álló számot, mert a pillanat kedvezése folytán sokan jutottak már gazdagsághoz és jóléthez.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Julius	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 2101	1 92450	1 79351	1 55505	1 2217	1 19470	1 37208	1 3516	1 74906	1 4376	1 55582	1 78861
2 51676	2 2906	2 13195	2 45913	2 11138	2 9901	2 35870	2 11177	2 7919	2 13188	2 9965	2 33310
3 7901	3 79375	3 2132	3 7907	3 64719	3 69017	3 23405	3 66725	3 66760	3 19465	3 19539	3 78966
4 18302	4 46551	4 11118	4 19140	4 74915	4 17367	4 7903	4 78986	4 55214	4 66733	4 65936	4 64771
5 19505	5 33405	5 90603	5 64727	5 90945	5 66711	5 19428	5 9903	5 2226	5 52273	5 51689	5 22696
6 69005	6 24927	6 19138	6 52402	6 79373	6 2306	6 78852	6 18344	6 66709	6 9962	6 13194	6 4385
7 75802	7 92896	7 90924	7 9408	7 19142	7 9987	6 9415	7 74998	6 16026	7 7918	7 6788	7 13989
8 20201	8 79050	8 64703	8 19144	8 6785	8 13191	8 19594	8 67823	8 64757	8 19143	8 18394	8 74931
9 19418	9 38707	9 2212	9 64710	9 92872	9 74909	9 52261	9 66654	9 16039	9 74922	9 19579	9 67810
10 45902	10 90902	10 11194	10 18303	10 91601	10 13968	10 63244	10 90917	10 3504	10 64830	10 33389	10 55377
11 39101	11 35801	11 20209	11 74987	11 3116	11 53341	11 69012	11 91610	11 64728	11 55584	11 39116	11 55535
12 67802	12 23903	12 63913	12 55249	12 19148	12 63903	12 9998	12 79047	12 75829	12 52150	12 66611	12 9442
13 79029	13 23382	13 74904	13 19421	13 92427	13 11156	13 74967	13 11162	13 92880	14 13199	13 64839	13 19582
14 2256	14 92443	14 3509	14 3107	14 17853	14 19149	14 79031	14 33439	14 7911	14 7922	14 46560	14 66700
15 11109	15 37993	15 19434	15 69032	15 9992	15 78955	15 39106	15 24942	15 19134	15 17862	15 37979	15 53834
16 19129	16 33101	16 66702	16 78990	16 22603	16 20217	16 46553	16 9949	16 64722	16 75817	16 66738	16 11178
17 78851	17 91221	17 52130	17 2907	17 33308	17 18348	17 23466	17 18364	17 55579	17 63236	17 37233	17 9468
18 6776	18 33499	18 4358	18 75848	18 45915	18 78967	18 37221	18 92859	18 19141	18 17859	18 24949	18 78982
19 18337	19 13956	19 9969	19 67803	19 91225	19 16023	19 38664	19 66766	19 11162	19 9917	19 9990	19 64843
20 19484	20 19458	20 18322	20 20208	20 39186	20 3138	20 34959	20 55574	20 69022	20 66764	20 75814	20 53846
21 2188	21 20216	21 19553	21 11161	21 79369	21 74930	21 66603	21 2276	21 55527	21 55213	21 11173	21 9481
22 13186	22 3502	22 20203	22 9462	22 2201	23 55557	22 55331	22 13957	22 9461	22 55503	22 2917	22 19564
23 91202	23 13997	23 67806	23 52295	23 18373	23 2273	23 52234	23 74964	23 78979	23 11150	23 74996	23 63912
24 2122	24 91220	24 55566	24 78885	24 78866	24 11124	24 74907	24 67819	24 53830	24 16036	24 64726	24 74927
25 6796	25 9196	25 75838	25 60031	25 52419	25 19574	25 39104	24 79033	25 74992	25 67809	25 33383	25 9487
26 51699	26 90940	26 39112	26 2117	26 2260	26 69038	26 46563	26 2916	26 51695	26 7914	26 38732	26 17856
27 2261	27 19494	27 22641	27 7910	27 19541	27 52436	27 4338	27 11188	27 2204	27 19577	27 66658	27 63909
28 17374	28 79034	28 45918	28 74901	28 78989	28 55355	28 16940	28 67816	28 18329	28 66758	28 74949	28 66677
29 52209	29 78877	29 53828	29 53848	29 74939	29 74939	29 20207	29 75825	29 19545	29 19555	29 45903	29 75843
30 3103	30 35811	30 17358	30 2181	30 67812	30 67812	30 19524	30 9988	30 78890	30 64713	30 66607	30 69027
31 16014	31 20224	31 20224	31 19132	31 19132	31 18381	31 11173	31 11173	31 75805	31 75805	31 2174	31 2174

A XXV magy. kir. szabad. osztálysorsjáték I. osztályának húzása 1909. november 18. és 20. lesz megtartva.

Az I. osztályu egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad
 sorsjegyek árai: **K 12.- K 6.- K 3.- K 1.50**

Az eredeti sorsjegyek szétküldése az összeg előzetes beküldése ellenében, vagy utánvétellel is történhetik.

Legkényelmesebb a postautalvánnyal való megrendelés. A pénz bérmentes beküldhetése céljából szívesen szolgálunk t. vevőinknek díjtalanul postafutárközpontári befizetési táppal. A játék résztvevőinek minden lefolyt húzás után megküldjük a hivatalos nyereményjegyzéket. Fenti számok kizárólag

Az előző sorsjáték VI-ik osztályánál ötödször nyerték nálunk a **400,000** koronás főnyereményt. Ezuttal a 66614 8/8 számra.

GAEDICKE BANKHÁZÁBAN BUDAPEST
 Kossuth-Lajos-u. II. kaphatók.

A most befejezett VI-ik osztályánál ötödször nyerték nálunk a 100.000 koronás főnyereményt. Ezuttal a 71039 4/4 számú sorsjegyre. Ezen szám a szerencsenaptárunkban is jelezve volt.

1639/1909.
 V. K. SZ.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járás-bírósnak V. 82/5.—1909. számú végzése folytán közírré tételük, miszerint Angló Import Gesellschaft bej. czég részére lakosoktól 100 korona — fiúérőke, ennek 1908. évi nov. hó 1. napjától szamítandó 6% kamatai és az eddig összesen 39 kor. 51 fill. perköltség erejéig 1909. évi január hó 19-en bíróság le és felülfoglalt és 772 korona — fiúerre becsült butorokból álló ingóságok **1909. évi november hó 18-án, délelőtt 10 órakor** kezdetet veendő es Vida-telep 20. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Az árverés az összes ki-elégítésre jogosított végrehajthatók javára elrendel-tetik.

Debrecen, 1909. évi okt. hó 18.

Oláh Géza
 bírói kiküldött.

Apró hirdetések.

Levelezés.

Levelék annak a kiadóban „Nem bárja meg”
„A Piszelek”, „40. ves”, „Tuske Rózsi”, „A
ki mer az nyer”, „Kedves levelek”

Betöltendő.

Társ kerestetik jövedelmező vállalathoz.
Ajánlatokat „Kévs befektetés” jellegre
a kiadóhivatalba.

Pénztáros felvétetik a Harmathy könyvüz-
letében, Fűvéz-kert-u. 14.

Üzletpályák, pályázatok jó javadalmazással
felvétetik Gedő varrógépraktárában. Piac
utca 56.

Adás-vétel.

Padlólak, emillak legolcsóbb beszerzési
forrása Falk kefégyár fiokja. Széchenyi-u. 1.

Legdivatosabb blousok, kötények, alsó szok-
nyák, férfi, női és gyermek fehérneműk
leszállított arakon beszerezhetők Márton
Gyula üzletében Piac u. 9 Uj harisnyak
kötése és fejelek elfogadtatnak.

3 koronáért kaphatók gramofon lemezek, leg-
ujabb felvételek, Rosenberg és Hammer.

Költözteseket federes stráf kocsin eszközöl
Debreczeni Lajos Lorantfi utca 9.

Uj rendszerű női férfi divatárak és butor-eladás,
A mai napi kezdve minden hiteles és
egyen kényelmes heit vagy havi részlet-
fizetés mellett szerezheti be nálam szük-
ségietét női divat cizakokban, női kabatok,
ferfi öltönyök, felöltők, mindennemű vász-
nak es cana-ásznakban, saját készítésű
eoth és Cashmir paplanokban, valamint
egyszerű és modern outorokban. A kész-
pénz mellett araknál mindössze 5% ár-
különbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Lemezek beszélgépre legujabb felvételek, 3
koronáért kaphatók Schmidt S. hangszer-
üzletében.

Férfi és női kalapokat gyorsan és legjobban
atakiának Bekes Lajos kalapos műhe-
lyében. Piac u. 46.

Csepő karniurákat eladok és veszek. Széc-
henyi u. 44. Ehrenreich Samuel.

Emerich Arnold Piacz utca 83. szám alatti
borüzletet áthelyezte Hatvan utca 61.
szám alá, hol is a legfinomabb borok
hordó számra és üvegeként kapnak ok.

4 darab 4 csavaros enyvező bak teljesen új
eladó. Rakóczy utca 26. szám.

Lakás.

Lakást keresek azonnali kibérlésre. Modern
két szoba, előszoba, konyhaból álló. Aján-
latokat S. alatt a kiadóba kérek.

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Ké-
nyes megbízásokat, megfigyeléseket és
nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint
családi ügyekre Krámer József.

Harisnya fejeleket legolcsóbban készít
Schwarz Armin, Piacz-utca 82.

Vászon, fehérnemű,
asztalnemű, ág-
nemű, zsebkendő
harisnya.

Donogán s
Somossy cégénél
Debrecen, Ristemplombázár.

Mennyasszonyi kalanyok

15801/1909. sz.

Arverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező bérházakban levő és az alább
felsorolt lak- és bolthelyiségek az 1909. évi november hó 12-ik napján a délelőlt.
9 órakor a városháza nagy tanácstermében tartandó nyilvános árverésen az 1910.
évi majus hó 1-től kezdődő három évre bérben kiadni fognak:

- Bethlen utca 39. sz. házban levő lakás, mely áll 4 lak., 1 elősz-
bából és egy konyhaból. Kikialtási ár: 560 Kor.
  - Bethlen utca 39. sz. házban levő 5 lakószobából és 1 konyhaból
álló lakás. Kikialtási ár: 880 Kor.
  - Bethlen utca 39. sz. házban levő lakás, mely áll 2 lakószobából.
Kikialtási ár: 192 Kor.
  - Bethlen utca 39. sz. házban levő két lakószobából álló lakás. Ki-
kialtási ár: 250 Kor.
  - A Kigyó utca 5. sz. házastelek. Kikialtási ár: 675 Kor.
  - Simonffy utca 1. sz. bérházban levő II. emeleti 6. sz. lakás, mely
áll: hat lakószobából, 2 elő- 1 fürdő- 1 cselédszobából, 1 pincéből, 1 konyhá-
ból, 1 kamarából, 1 paalásból, és 2 closettől Kikialtási ár: 1400 Kor.
  - Simonffy utca 1. sz. bérházban levő I. emeleti 1 sz. lakás, mely
hét lakó, két elő-, egy fürdő-, egy cselédszoba, egy konyhát, két kamarát, egy
padlást, egy pincehelyiséget és két closett foglal magában. Kikialtási ár:
1800 Kor.
  - Simonffy utca 1 sz. bérházban levő 3 sz. bolthelyiség. Kikialtási
ár: 800 Kor.
  - Simonffy utca 1. sz. bérházban levő 7 sz. bolthelyiség. Kikialtási
ár: 1000 Kor.
  - Bocskay-tér 1. sz. házban levő 3 sz. bolthelyiség és hozzá tar-
tozó udvari két szoba, egy konyha és kamrából álló lakás. Kikialtási ár: 600. Kor
- A fenti helyiségekre vonatkozó árverési feltételek a város számvevői
hivatalánál a hivatalos órák alatt (8—1 óráig) megtekinthetők.
Árverelni szándékozók kötelesek a kikialtási ár 10 %-át bánatpénzzül
az árverelő bizottságnál letenni.
Debrecen, 1909. évi november hó 2-án.

A városi Tanács.

Kovács Gyula és Társa megnagyobbított DEBRECZEN, Piacz-utca 55. (Hungária kávéház mellett.) női divattermelben

⊕⊕ Az őszi és téli idény divat újdonsággal meglepő nagy választékban raktárra érkeztek. ⊕⊕

➡ **Őszi felöltők** angol és sima szövetekből. ➡
Őszi angol divat kosztümök.

Kiváló szép választék

Seel Plüsch és Szörme kabátokban, Szörme boák és karmantukban, téli posztó felöltők, színházi
és esti köpenyekben, Leány és gyermek kabátok, ugyszintén gyermek ruhákban.

Különlegességek: selyem, osipke, tüll és angol blousokban, Pongyolák, reform-ruhák aljak és jou-
ponókban.

➡ **Legolcsóbb szabott árak mellett.** ➡